Кушнарьова А.В.
студентка 2 курсу
Київського національного торговельно-економічного університету
Науковий керівник: Шведова Г.Л.
к.ю.н., доцент,
доцент кафедри правового забезпечення безпеки бізнесу
Київського національного торговельно-економічного університету
Місто Київ

СУСПІЛЬНО-НЕБЕЗПЕЧНІ ДІЯННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Наше суспільство існує чималу кількість століть, а якщо існує соціум, то й виникають певні суспільні відносини. Світ розвивається та інформаційні технології не стоять на місці, а отже й модернізується весь суспільний лад, кримінальні правопорушення не є виключенням.

З'являється й новий термін у кримінальному праві- «кіберзлочин». Проте науковець В.Г. Кундеус зазначає, що хоча поняття «кіберзлочинність», «кіберзлочин» використовується як у міжнародному, так і у національному законодавстві, але Кримінальний кодекс України не містить визначення поняття кіберзлочину. Існують дискуції серед правовиків та науковців щодо визначення цього поняття, його видів та класифікаціїї [1,с.44].

На нашу думку, це не є випадковістю, так як цей вид кримінального правопорушення з'явився не так давно і його досконало не встигли вивчити, а як ми знаємо, кримінальне право за своєю сферою впливу не може містити жодних неточностей. У проекті нового Кримінального Кодексу України очікується введення поняття «кіберзлочину». Адже, метою реформування кодексу є внесення узгоджених пропозицій з питань вдосконалення правової системи України з урахуванням сучасних викликів та потреб демократичного суспільства, зокрема – підготовки та узагальнення пропозицій стосовно змін до законодавства про кримінальну відповідальність.[2]

Тож, щодо термінології В.Г. Кундеус ділить науковців на дві групи, щодо поняття кіберзлочину. Перша группа науковців відносить до кіберзлочинів дії, у яких комп'ютер є об'єктом або засобом посягання. Друга група визначає кіберзлочини як кримінальне правопорушення, об'єктом посягання в яких є інформація, що обробляється в електронно-обчислювальній машині (комп'ютері) або в комп'ютерній системі, а засобом вчинення є електронно-обчислювальна машина (комп'ютер), тобто протизаконні дії у сфері автоматичної обробки інформації. [1, с.44]. Підсумувавши думки обох груп науковців, можна все ж таки знайти спільну ознаку - застосування у кримінальному правопорушенні комп'ютерної техніки, яка є досягненням 20 століття, варто зазначити, що її різноманіття зашкалює. Тож, можна дійти висновку, що є чимала кількість різновидів кіберзлочинів.

Не можна не погодитись з тим, що винаходи новітньої техніки є досягненням сучасного світу, але вона може як допомагати людству при облегшенні життя, так і руйнувати певні блага людства. Звичайно, спеціалісти з кібербезпеки без спеціального обладнання не виконають жодного кримінального правопорушення. І. В. Європінна вирізнила чималу кількість сааме цієї комп'ютерної техніки. Тож, на її думку знаряддями вчинення кримінальних правопорушень у сфері комп'ютерної інформації виступають засоби комп'ютерної техніки, у тому числі спеціальне програмне забезпечення, за допомогою яких здійснюється безпосередній або опосередкований доступ. До знарядь безпосереднього доступу адвокат відносе носії комп'ютерної інформації (USBFlashнакопичувачі, лазерні диски, дискети, касети з магнітноюстрічкою для стримера), різноманітне периферійне устаткування (друкуючий пристрій, CD-ROM – накопичувач, стример, дисководи), а також електронні ключі, особисті ідентифікаційні коди тощо [3, с.36].

По всьому світу є чимала кількість злочинців у різних сферах: шахраї, вбивці, ґвалтівники, крадіїї, хакери не є виключенням. Україна, як і всі країни світу, щодня зіштовхується з викликами у сфері кібербезпеки. Лише за останні кілька років, як зазначає адвокат Дмитро Нікулеско, державні установи неодноразово були атаковані з кіберпростору. Однією з таких атак був запуск 27.06.2017 р. різновиду

вірусу Petya, який спричинив порушення роботи українських державних підприємств, установ, банків, медіа та інших. Внаслідок атаки булла заблокована діяльність таких підприємств як аеропорт «Бориспіль», ЧАЕС, «Укртелеком», «Укрпошта», «Ощадбанк», «Укрзалізниця» та багатьох інших великих підприємств. Також були заражені інформаційні системи Міністерства інфраструктури, Кабінету міністрів, сайти Львівської міської ради, Київської міської державної адміністрації, кіберполіції та служби спецзв'язку України. Ми не вважаємо, що це є дивним, зважаючи на безмежний простір Інтернету а отже, досвідчені хакери мають всі необхідні навички та засоби, щоб залишатися в ньому інкогніто. Сьогодні кібератаки шкодять не лише фізичним та юридичним особам, але й державам [4]. Можна погодитись з Дмитром Нікулеско з приводу проблеми кібербезпеки не тільки на малому рівні, а й на рівні цілої держави. Щодо атаки, яка спіткала Україну у 2017р., то можна спостерігати, що наша країна забезпечена спеціалістами високого рівня з боротьби з кібератаками.

Відносини у сфері кібербезпеки регламентують: Конституція України, Кримінальний кодекс України, закони України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», «Про основи національної безпеки» «Про інформацію», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», та інші закони, Доктрина інформаційної безпеки України, Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність та інші міжнародні договори.

Отже, підсумовуючи усе вищесказане, кібербезпека визначає стан захищеності держави у кіберпросторі та з новітнім розвитком інформаційних технологій, на зараз є важливим зберегти цифрове майно нашої країни. Цього висновку можна дійти, проаналізувавши матеріали науковців з приводу обраної теми.

Список використаних джерел:

1. Литвак О.М. Збірник тез доповідей науково-практичної конференції, присвяченої віце-президента Кримінологічної асоціації України. Держава і злочинність. Нові виклики в епоху постмодернізму .—2020.—С.44-45.

2. Звіт із розробки нового Кримінального Кодексу України: веб-сайт. URL:https://newcriminalcode.org.ua/ (дата звернення 25.09.2021).
3. Особливості порушення кримінальних справ про комп'ютерні злочини / І. В. Європіна . -2011.- № 3 - С. 34-39.
4. Кібербезпека: вразливі моменти // Нікулеско Д., —2020: веб-сайт .URL: https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/kiberbezpeka-vrazlivi-momenti.html (дата звернення 25.09.21).